

Sprawozdanie

komisji budżetowej o zamknięciu rachunku fundacji ś. p. Stanisława
hr. Skarbka za rok 1882.

Wysoki Sejmie!

Nad przedłożonym sumaryuszem zamknięcia rachunkowego czyni komisya budżetowa następujące, co do poszczególnych rubryk, uwagi:

Rubr. I. wydatków, obejmująca centralny zarząd t. j. płace urzędników, koszta utrzymania bióra, koszta podróży, opłatę syndyka i t. d., preliminowaną była na 16.826 zł. — ct. kosztowała zaś 16.300 „ 86 „

zatem mniej o 525 zł. 14 ct.

Dochody tej rubryki a w szczególności rozmaite zwroty i należytość za zawiadywanie funduszem emerytalnym aktorów, preliminowane były na 615 zł. — ct. wyniosły zaś 577 „ 39 „

zatem mniej o 37 zł. 61 ct.

Rzeczywisty wydatek tej rubryki wynosił więc 15.723 zł. 47 ct. a w roku 1881. tylko 14.994 „ 50 „

zatem więcej o 728 zł. 97 ct.

Rubr. II. „legata i gracye“. Wydatki tej rubryki zasadzają się na postanowieniach ś. p. fundatora. Rubryka ta preliminowaną była na 11.629 zł. 50 ct. wydano rzeczywiście 11.984 „ — „

zatem więcej o 354 zł. 50 ct.

z powodu w ciągu roku przyznanej emerytury.

Rubr. III. „Gmach teatru“.

Dochody gmachu preliminowane były na 43.844 zł. 45 ct. wpłynęło zaś tylko 42.934 „ 34 „

czyli mniej o 910 zł. 11 ct.

z powodu znacznych zaległości.

Wydatki tej rubryki preliminowane były na	27.634 zł. — ct.
wyniosły zaś	28.740 „ 64 „
zatem więcej o	1.106 zł. 64 ct.
z powodu pomniejszych po nad preliminarz przedsięwziętych restauracyi.	
Czysty więc dochód z gmachu bez teatru wyniósł	14.293 zł. 70 ct.
a w roku 1881. tylko	12.455 „ 37 „
zatem podniósł się o	1.838 zł. 33 ct.
Rubr. IV. „Przedsiębiorstwo teatru“.	
Wydatki tej rubryki preliminowane były na	7.865 zł. 20 ct.
wyniosły zaś	23.023 „ 53 „
były zatem większe o	15.158 zł. 33 ct.
Dochody preliminowane były na	10.581 zł. 20 ct.
a wyniosły	15.487 „ 75 „
były więc większe o	4.906 zł. 55 ct.

Rubryka ta przedstawia zatem niedobór w wysokości 10.251 zł. 78 ct., który spowodowany był przerobieniami i adaptacyami w celu zabezpieczenia teatru od pożaru, w co wchodzi mianowicie kurtyna żelazna. W wydatki wchodzi także dach nad magazynem na dekoracje i urządzenie tegoż w kwocie 1.589 zł. 68 ct.

Rubr. V. „Dobra ziemskie“ (z wyłączeniem Kortumówki). Dochody tej rubryki preliminowane były na	177.515 zł. 95 ct.
ale wyniosły	184.429 „ 95 „
były zatem większe o	6.914 zł. — ct.
Wydatki były preliminowane na	77.126 zł. 05 ct.
wyniosły zaś	90.357 „ 12 „
były zatem większe o	13.231 zł. 07 ct.

Czysty dochód z dóbr wyniósł zatem w r. 1882. zł. 94.072 ct. 83, i był mniejszy od dochodu w r. 1881. o zł. 7.821 ct. 39, mimo iż dochód brutto był w roku 1882. większym o zł. 2.728 ct. 85.

Zwyzka dochodu w r. 1882. po nad preliminowany pochodzi głównie z tego, że przy sprzedaży drzewa z rewiru Łłowskiego uzyskano po nad preliminarz 4.750 zł. 29 ct. — Zwyzka zaś wydatków po nad preliminarz o 13.231 zł. 07 ct. pochodzi z rozmaitych przyczyn, przede wszystkim zaś z nagłego podwyższenia podatków, potem z odbudowania tartaku w Żabiu kosztem 2.882 zł. 50 ct., oraz z wkładów nieprzewidzianych w budynku.

Rubr. 6. Przedsiębiorstwa. Rubryka ta odnosi się do cegielni w Roźniatowie, z której dochód preliminowany był na 70 zł. i po potrąceniu nieprzewidzianego wydatku, przyniósł czystego dochodu 30 zł.

Rubr. VII. Realności Lwowskie czyli tak zwana Kortumówka. W rubryce tej przekroczone były preliminarz wydatków o 795 zł. 62 ct., a cały czysty dochód wyniósł tylko 617 zł. — obniżenie tego dochodu, który zwykle około 3.000 zł. wynosi, pochodzi z wkładów na restauracje budynków.

Rubr. VIII. Papiery wartościowe. W tej rubryce mieści się kwota 20.000 zł., papierów z funduszu obrotowego na potrzeby bieżące sprzedanych i kwota 9.100 zł., papierów wylutowanych, za które nowe papiery tej samej wartości kupiono i w dochód wpisane są.

Rubr. IX. Prowizye czynne. Dochód z nich preliminowany był na 15.184 zł. 70 ct. wpłynęło zaś rzeczywiście tylko 14.319 zł. 45 ct., czyli mniej o 865 zł. 25 ct. z powodu sprzedaży papierów.

Rubr. X. Prowizye dłużne. Są to raty od pożyczek gal. Towarzystwa kredytowego ziemskiego zahipotekowanych na dobrach Ostalowice i Drohowyże, oraz od pożyczki Bukowiń-

skiego funduszu religijnego, która była intabulowaną na Oparach, ale teraz jest już spłaconą i wykreśloną.

Rubr. XI. Instytut. Rubryka ta obejmuje Zakład Drohowyżki i warstaty.

Na zakład z warstatai preliminarzową była kwota	92.229 zł. 62 ct.
wydano zaś w rzeczywistości	138.545 „ 79 „
zatem wydano po nad preliminarz	46.316 zł. 17 ct.
że atoli Zakład zwrócił fundacyi	38.872 „ 97 „
przeło przekroczenie preliminarza wynosiło	7.443 zł. 20 ct.
a po potrąceniu kwoty 79 zł. 25 1/2 ct. wydanej z polecenia zarządu fundacyi wynosiło kwotę	7.363 „ 95 1/2 „

W sprawozdaniu zeszłorocznem nad zamknięciem rachunkowem za rok 1881, wykazano, że w rubryce kosztów utrzymania zakładu, wynosiło w r. 1881. właściwe przekroczenie budżetu 14.716 zł. 17 1/2 ct., a przytem wspomniano, że w r. 1882. to przekroczenie się powtórzyło i wynosiło z przyrostem na remanentach właściwie 11.543 zł. 23 ct.

Dla lepszej ewidencji tej rubryki załącza się sumaryusz zamknięcia rachunkowego zakładu za r. 1882 (aleg 1/2) z którego się okazuje, że ważniejsze przekroczenia były:

w rubr. I. kosztą administracyi o	643 zł. 08 ct.
„ III. „ odzieży o	4.591 „ 48 1/2 „
„ X. „ utrzymania budynków o	1.471 „ 13 „
„ XII. „ folwarku o	572 „ — „
„ XIII. „ warstatów o	2.229 „ 58 „

Tylko w rubr. II. kosztą żywienia jest do zaznaczenia oszczędność w kwocie 2.659 zł. 61 1/2 ct.

Uderza zaś szczególnie wysokość kosztów opału i oświetlenia, które wyniosły 6.998 zł. 53 ct. Zauważać jeszcze należy, że zapasy magazynowe i wierzytelności, które z końcem r. 1881. wynosiły 32.311 zł. 78 1/2 ct. wzrosły z końcem r. 1882 na 36.491 zł. 06 ct.

Co się tyczy ubytku z majątku fundacyjnego kwoty 6.251 zł. 3 ct. o którym wspomina sprawozdanie kuratoryi, to się rzecz ma następnie:

Z końcem r. 1881 wynosił stan majątkowy, fundacyi wedle sprawozdania kuratoryi:

A. Majątek zarodowy	3,012.924 zł. 90 ct.
B. Majątek obrotowy	210.578 „ 26 „
fundusz Władysława hr. Skarbka	57.318 „ 66 „
własny fundusz asekuracyjny	48.214 „ 22 „
razem	3,329.036 zł. 04 ct.

Wedle zestawienia stanu majątkowego za rok 1882, wynosił majątek zarodowy 3,022.680 zł. 95 1/2 a zatem zwiększył się więc o 9.756 zł. 05 1/2 ct.

Fundusz Władysława hr. Skarbka wynosił 58.943 zł. 17 ct. zwiększył się więc o 1.624 zł. 51 ct.

Nadto przybył nowy całkiem fundusz emerytury urzędników w kwocie 16.348 zł. 88 ct.

Natomiast zmniejszył się fundusz obrotowy ze sumy 210.578 zł. 26 ct.

w skutek sprzedaży efektów, odpisani i zmian w dotacyach kas. na 186.451 „ 19 1/2 „

czyli o 24.127 zł. 06 1/4 ct.

fundusz asekuracyjny zaś zmniejszył się ze sumy 48.214 zł. 22 ct.

na 38.360 „ 81 „

czyli o 9.853 zł. 41 ct.

Gdy zatem zmniejszenie wynosiło 33.980 zł. 47 1/2 ct.

a zwiększenie tylko 27.729 „ 44 1/2 „

zatem wyniknął ubytek 6.251 zł. 03 ct.

o którym wspomina sprawozdanie kuratoryi.

W r. 1882. utworzony został osobny fundusz emerytalny urzędników, a to tym sposobem że z funduszu asekuracyjnego przelano do niego 10.000 zł., zwyżka zaś 6.348 zł. 88 ct. powstała z własnych procentów i należności od urzędników prawo do emerytury mających.

Do tych uwag, które się nastęczyły, przy badaniu sumaryusza zamknięcia rachunkowego za r. 1882., dodaje jeszcze komisya budżetowa dalsze uwagi co do poszczególnych głównych działów fundacyi z uwzględnieniem o ile to podobna, aktualnego stanu gospodarki, albowiem Wysoki Sejm preliminarza dla fundacyi nie uchwała, a między rokiem zamknięcia rachunkowego a badaniem tegoż przez komisję budżetową, leży różnica czasu blisko dwuletnia, w skutek czego spostrzeżenia komisji, miałyby bardzo małą użyteczność, gdyby do pewnego stopnia, nie odnosiły się do stanu aktualnego, przynajmniej w głównych zarysach. — Nadto z badaniem zamknięcia rachunkowego zostaje zawsze w pewnym związku sprawozdanie Wydziału krajowego z czynności swoich, odnoszących się zawsze do ostatniego czasu.

W przeszłorocznem sprawozdaniu swoim zauważała komisya budżetowa, że fundacya walczy z wielkimi trudnościami finansowemi. Trudności te dotąd usunięte nie są i usuniętemi nie będą dopóty, dopóki fundacya nie zaopatrzy się w odpowiedni fundusz rezerwowy i nie zapobieży ciąglemu wzrastaniu wydatków na zakład Drohowyżki. Dzięki jednak usiłowaniom Rady administracyjnej i energicznej kontroli Wydziału krajowego, której dowody mamy w tego-rocznem sprawozdaniu z czynności, spodziewać się można, że stosunki finansowe w niedługim czasie się unormują.

1. Dobra fundacyjne.

Co się tyczy dóbr nie ma od r. 1883. do zaznaczenia żadnej ważniejszej zmiany, albowiem wszystkie dawniejsze dzierżawy w mocy jeszcze pozostają i dopiero po ich wygaśnięciu okaże się, czy i jakie podwyższenie czynszu da się osiągnąć.

Natomiast już dzisiaj jest pewność, że dochód z lasów się podniesie. Tak n.p. dzierżawa propinacyi i tartaków w Smorzu przynosiła 3.700 zł., a teraz jest nadzieja, że przyniesie wyżej 6.000 zł. Na sprzedaży hurtownej drzewa opałowego, uzyskano w roku bieżącym wyżej preliminarza około 2.000 zł., a z lasów Roźniatowskich po raz pierwszy zakupili kupcy lwowscy drzewo opałowe i do Lwowa sprowadzają. Traktuje się nadto z pewnem towarzystwem francuskim interes względem większej sprzedaży drzewa z lasu w Żabiu, który gdyby przyszedł do skutku, dałby fundacyi możność spłacenia długów i zaopatrzenia się w odpowiedni fundusz rezerwowy.

W dalszym ciągu wykazu dołączonego do sprawozdania zeszłorocznego, dołącza komisya budżetowa, wykaz dochodu z lasów za r. 1883. Al. 2.

2. Gmach teatralny i teatr.

Czysty dochód z gmachu teatralnego, którego przecięcie z lat 1881. i 1882. wynosiło 7.640 zł. 92 $\frac{1}{2}$ ct., podniósł się w r. 1883. na 9.269 zł. 8 ct. — Nadto przedsięwziął zarząd fundacyi w roku bieżącym znaczne rekonstrukcyje, w których wymienić przedewszystkiem należy: nowe przesklepienia wielu piwnic, wstawienie przeszło stu nowych okien, postawienie drugich schodów ogniotrwałych i t. d. — Daleko jest jeszcze do uporządkowania całego gmachu, ale przynajmniej początek został zrobiony. Koszta jednak tych rekonstrukcyi, opędzone były z bieżącego

dochodu, bo fundacya nie posiada żadnego rozporządzalnego funduszu zapasowego. Zatem w r. 1884. gmach teatralny, prawdopodobnie żadnego czystego dochodu nie przyniesie.

Nadmienić atoli musi komisya, że dotąd pod względem zaprowadzenia w gmachu większego porządku i czystości bardzo mało zrobiono. Przedewszystkiem zaś musi komisya zwrócić uwagę zarządu fundacyi, na to, że dotąd gmach teatralny nie jest zaopatrzony w należyte gromochrony, podczas kiedy przez urządzenie telefonu, niebezpieczeństwo się zwiększyło; zaprowadzone bowiem gromochrony prowizoryczne, są całkiem nieużyteczne.

3. Zakład Drohowyzki.

Zakład Drohowyzki zamknął także r. 1883. znacznem przekroczeniem preliminarza, albowiem fundacya musiała wydać w tym roku na Zakład po nad preliminarz 10.409 zł. 5 ct., a remanenta w magazynach i wierzytelnościach, które jak wyżej nadmieniono, z końcem roku 1881. wynosiły 32.311 zł. 78½ ct., a z końcem r. 1882. 36.491 zł. 6 ct. — wzrosły z końcem roku 1883. na 42.186 zł. 86½ ct.

Rada administracyjna zastanawiała się nad tem, jakby temu ciąglemu przekraczaniu preliminarza i wzrostowi remanentów, utrudniającemu porządną gospodarkę, bez ubliżenia potrzebom szkoły, zapobiedz, a ludzie fachowi, których zdania zasięgała, oświadczyli, że obrót roczny w warsztatach nie powinien przenosić 43.000 zł., „kwota zaś funduszu obrotowego, która może pozostać na remanencie w wartości magazynu materyałowego, własnego Zakładu wyrobów, składów komisowych, na kredytach i w wartości wyrobów niewykończonych, nie powinna przenosić 35.000 zł., do tej jednak wysokości powinna być dotacya doprowadzoną.“

Ponieważ wartości remanentowe z końcem r. 1883. pozostałe tę sumę dotacyjną, za dostateczną uznana, znacznie przewyższyły, i gdyby dotychczasowy tryb produkcyi nie był zmieniony, zawsze by się zwiększały, przeto Rada administracyjna poczyniła zarządzenia, po których spodziewać się można, że przekraczaniu ciąglemu preliminarza zapobiegną. — Mianowicie idąc za opinią ludzi fachowych, postanowiła zmniejszyć liczbę uczniów w warsztatach pracujących i zwinąć warsztat blacharski, a oprócz tego unormować kredytowanie wyrobów i zmienić niektórych komisantów.

Dalej postanowiła Rada administracyjna „aby przyjmowano uczniów dopiero w 10tym roku życia a wyzwalano między rokiem 16. a 18., dla tego, żeby z Zakładu wychodzący nie tylko przepisana naukę odbyli, ale byli także fizycznie należycie rozwinięci.“

Nadto uchwaliła Rada administracyjna dnia 12. Maja 1884. r., „że dla lepszego wykształcenia, można po ukończeniu trzyletniej nauki, zatrzymać ucznia jeszcze przez 6 miesięcy, a za przyzwoleniem kuratoryi nawet przez cały rok, żeby tylko wychodzący był należycie wykształcony i mógł się sam utrzymać.“

4. Sprawa niedoboru i dobra Kulików.

Sprawa odzyskania niedoboru nie jest jeszcze do końca doprowadzoną, jednak postępowanie ekstrakcyjne zostało już zamknięte i w niedługim czasie spodziewać się można wydania tabeli płatniczej, po której uprawomocnieniu, będzie mogła fundacya czynić dalsze kroki względem zrealizowania swojej należności, albowiem sumy, z których zapłata ma nastąpić, będą już zdeterminowane i z ceny kupna dóbr Kulikowa wydzielone.

Nadmienia przytem komisya budżetowa, że syndyk fundacyi wyraził nadzieję, iż cały niedobór zostanie pokryty.

Ze względu, iż dobra Kulików zostały nabyte tylko w celu pokrycia niedoboru, przeto gdy ten cel został osiągnięty, Rada administracyjna reflektuje na to, żeby po uporządkowaniu stanu tabularnego a mianowicie po wykreśleniu resztującej ceny kupna, dobra Kulików sprzedać, długi bieżące popłacić i fundusz zapasowy odzyskać.

5. Inwentarz.

Zarząd fundacyi nie przystąpił jeszcze do sporządzenia nowego inwentarza, ale materiały potrzebne przygotowuje i skoro nowy dyrektor urząd swój obejmie, spodziewać się można, że zajmie się bezzwłocznie sporządzeniem nowego inwentarza.

6. Fundusz asekuracyjny.

Komisya budżetowa z powodu iż sprawozdanie Wydziału krajowego przedmiotu tego dotknęło, poczytała sobie za obowiązek zbadać stosunki funduszu asekuracyjnego, który zawsze jeszcze w ewidencji jest utrzymywany.

Z końcem roku 1883. miał ten fundusz:

w efektach nominalnej wartości	25.900 zł. — ct.
w gotowiznie	4.148 „ 67 „
w należnościach czynnych u stron	340 „ 58 „
na pożyczkach u fundacyi	26.139 „ 38 „
Razem	56.528 zł. 25 ct.

Natomiast dłużnym był do galic. Kasy oszczędności na zastaw swoich efektów 13.570 zł., a stronom za nadpłaty 247 zł. 55 ct.

Do funduszu tego wpływają, procenta od własnych kapitałów, a zatem także od pożyczek przez fundację pobranych, składki asekuracyjne od dzierżawców na mocy kontraktów płacone, tudzież zwroty roczne i wynagrodzenia za wydarzające się szkody, wypłacane przez Towarzystwo krajowe wzajemnych ubezpieczeń. Pokrywane zaś bywają z funduszu tego premie asekuracyjne uiszczane Towarzystwu wzajemnych ubezpieczeń, od wszystkich budynków fundacyjnych, oraz koszta odbudowy pogorzałych budynków. Do pewnej zatem wysokości maksymalnej, jest utrzymanie tego funduszu jako specjalnej rezerwy, na pokrywanie zwyżki kosztów odbudowy pogorzałych budynków, ponad wypłacone przez Towarzystwo ubezpieczeń wynagrodzenie, zupełnie usprawiedliwionem i dla tego całkowite rozwiązanie tego funduszu, nie zdaje się być rzeczą pożądaną.

Po tem przedstawieniu wnosi komisya budżetowa:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Zamknięcie rachunku fundacyi Stanisława hr. Skarbka za rok 1882. przyjmuje się do wiadomości.“

We Lwowie dnia 14. Października 1884.

Za przewodniczącego:
Smarzewski.

Sprawozdawca:
Rybicki.

W y k a z

dochodów z lasów fundacyi ś. p. Stanisława hr. Skarbka.

	Nazwisko rewiru	Obszar rewirów		Czysty do- chód za r. 1881.		Czysty do- chód za r. 1882.		Za rok 1883				Czysty dochód		Przeciętny czysty do- chód z lat 3.	
		morgi	sążnie	zł.	ct.	zł.	ct.	dochody		wydatki		zł.	ct.	zł.	ct.
								zł.	ct.	zł.	ct.				
1	Iłów . .	2702	79	2613	21	12093	31	8924	24	3433	64	5490	60	6732	37
2	Brzozdowce .	1976	68	9541	16	5726	61	9426	89	3710	55	5716	34	6994	70
3	Rozwadów .	2422	68	8464	46	9016	24	13161	08	2787	78	10373	30	9284	66·5
4	Stulsko . .	2263	54	4190	68	3684	75	6089	88	2164	83	3925	05	3933	49
5	Opary . .	1129	30	4841	06	2024	24	5010	26	1159	66	3850	60	3571	96·5
6	Ostałowice .	883	85	403	93	47	53	2364	24	1792	15	572	09	341	18
7	Różniatów .	3840	1551	914	88	854	84	3619	48	2354	91	1264	57	1011	43
8	Smorze . .	8825	1242	3663	87	3208	61	5028	53	1042	61	3985	92	3619	46·5
9	Żabie . .	23378	133	12160	13	8510	87	8584	18	1646	67	6937	51	9202	83·5
	Ogółem .	47420		46793	38	45167		62208	78	20092	80	42115	98	44692	10

